DALPENS

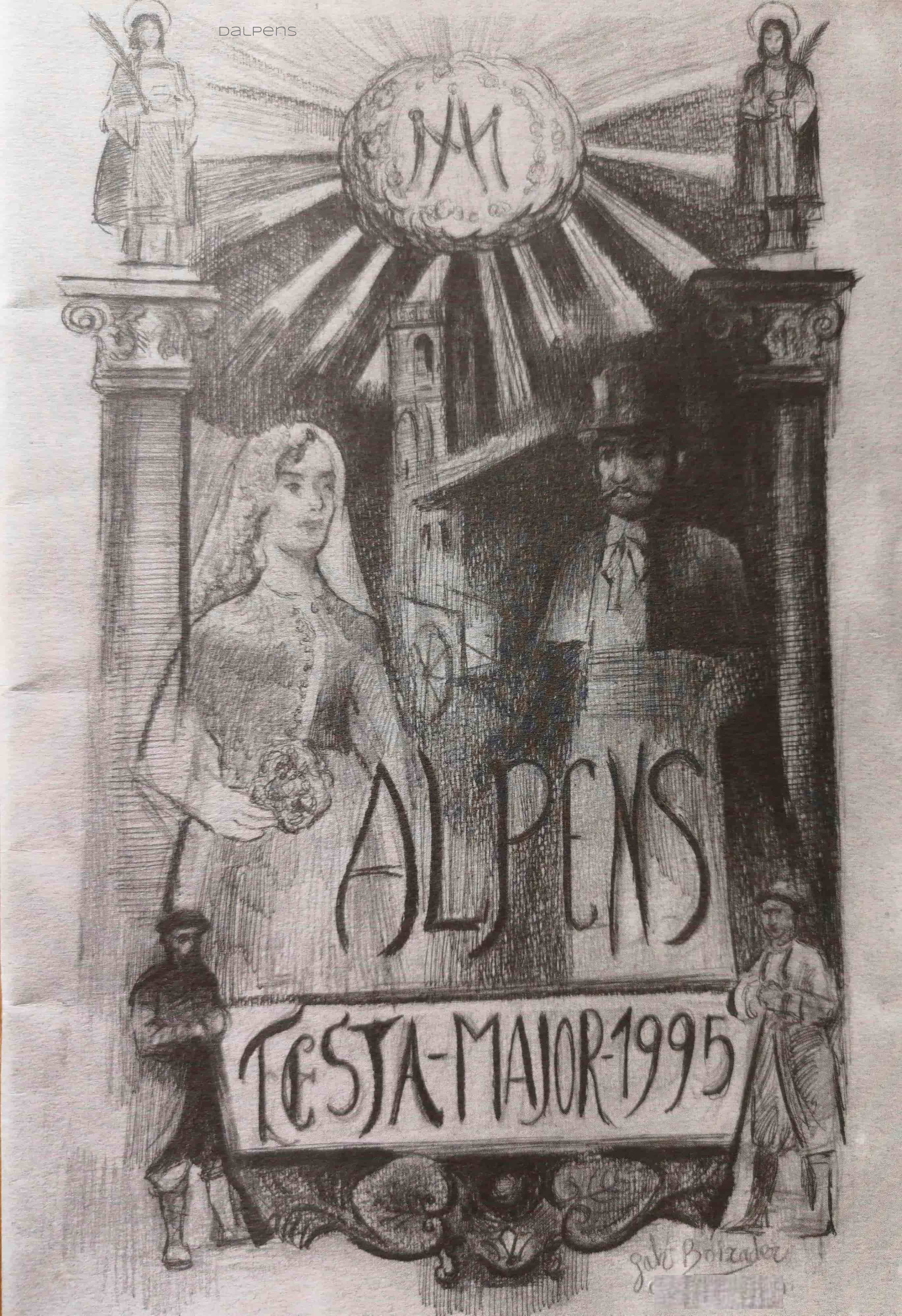

dalpens

SEAT Taller Plana
Ramon Plana Vilamaña
MOTOS PLANA
Audi
SERVEI GRUA
Assistències C.A.P. i Interfronteres
Bicicletes
Tallagespes
Motocultors
Xerracs
Mountain-bikes
MITSUBISHI d'importació a partir: 1.500.000 Pta.-
LADA NIVA 4 X 4
REPARACIÓ
VENDA
SERVEI
Ctra. de Berga, 58
Tel. i Fax. (93) 852 92 15
Tel. (particular) (93) 855 13 98
SANT QUIRZE DE BESORA

INSTAL.LACIONS D'AIGUA i LLUM
Francisco Verdaguer
(Cal Pensiró)
C/. Major, 4 - Tel. 853 00 79
PERAFITA

Productes d'aviram
MARTÍ MAS VALL
C/. Viladrosa, 150 - Tel. 350 81 17
BARCELONA

DIMECRES DIA 27 DE SETEMBRE

A LES 11 DEL MATÍ

REPIC DE CAMPANES amb motiu de la Festa Major.

Seguidament:

Gran TRONADA de petards.

A LES 12 DEL MIGDIA

OFICI SOLEMNE, en honor als nostres Patrons Sant Cosme i Sant Damià, amb l'acompanyament de la Coral d'Alpens.

A LES 4 DE LA TARDA

CAMPIONAT DE BOTIFARRA al Cafè Teatre Casino.

A LES 6 DE LA TARDA

ESPECTACLE INFANTIL, a la Plaça Major amb la "COMPANYIA SAPASTRES".

A LES 7 DEL VESPRE

Animat BALL amb l'acordionista "MANEL LÓPEZ".

DALPENS

DIJOUS DIA 28 DE SETEMBRE

AL MATÍ
TOTHOM A FIRA, A L'HOSTAL DEL VILAR.

A LES 7 DEL VESPRE
BALL de tarda-nit amb l'acordionista "MANEL LÓPEZ".

DIVENDRES DIA 29 DE SETEMBRE

A 2/4 DE 4 DE LA TARDA
OBERTURA DE LES EXPOSICIONS:
- "Passeig per el temps", d'Eugeni Vilamaña i Vilardaga, al casal social.
- "Manualitats", a la sala de l'Ajuntament.

A 2/4 DE 8 DEL VESPRE
CINEMA I FOTOS D'ALPENS a càrrec de JAUME SESÉ.

A 2/4 D'11 DE LA NIT
CANTADA D'HAVANERES al Cafè Teatre Casino pel grup "MARINADA".

Seguidament:
BALL DE NIT a càrrec de "JORDI SOLER".

DISSABTE DIA 30 DE SETEMBRE

A LES 12 DEL MIGDIA
AUDICIÓ DE SARDANES a càrrec de la "COBLA CANIGÓ".

A LES 4 DE LA TARDA
PARTIT DE FUTBOL.

A LES 5 DE LA TARDA
ESPECTACLE INFANTIL a la Plaça Major: amb en "PEP LÓPEZ I ... SOPARS DE DURO".

A LES 6 DE LA TARDA
CERCAVILA DE GEGANTS.

A LES 8 DEL VESPRE
VERSOTS, al Cafè Teatre Casino.

A 2/4 D'11 DE LA NIT
CORREFOCS I BALL DE CARLINS, a càrrec de l'infernal grup de DIABLES DE ROCADEPENA. I també la participació dels DIABLES DE CALDES DE MONTBUI.

A LES 12 DE LA NIT
Trepidant i Frenètic BALL amb els conjunts "INDEX i MONTECARLO".

DALPENS

DIUMENGE DIA 1 D'OCTUBRE

A LES 9 DEL MATÍ

Al Camp de Tir de "LA SERRA", TIR AL PLAT. Tirada de caràcter social i esmorzar per a tots els participants.

A LES 10 DEL MATÍ

EXHIBICIÓ D'HÍPICA.

A LES 12 DEL MIGDIA

CONCERT DE CAMPANES.

A 2/4 D'1

OFICI SOLEMNE.

A 2/4 DE 2

CONCERT a la Sala del Cafè Teatre Casino amb la COBLA ORQUESTRA "LA PRINCIPAL DE BERGA".

A 2/4 DE 5 DE LA TARDA

II CONCERT DE CAMPANES.

A LES 5 DE LA TARDA

La nostra Tradicional DANSA ALPENSINA a la Plaça Major.

A LES 7 DEL VESPRE

Animat BALL de tarda-nit amb el sensacional grup "CLAU DE CINC".

ACABAT EL BALL

Clausura de la Festa Major amb impressionants FOCS D'ARTIFICI. Hi haurà COCA i CAVA per a tothom.

Habitacions amb bany, calefacció i telèfon

Restaurant - Piscina

Bar - Garatge

Tel: 852 70 42
857 80 57
08589 - SANT BOI DE LLUÇANÈS (Barcelona)

Restaurant del Santuari dels Munts

Especialitat Ànec amb Peres, Oca i tota classe de guisats

Tel. 857 80 12

SANT AGUSTÍ DE LLUÇANÈS

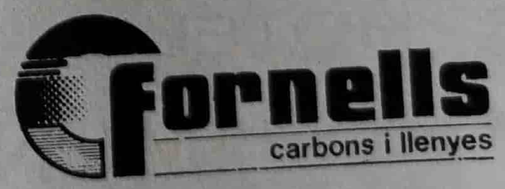

C. Canonge Joncar, 126
Tels. 725 19 61
SABADELL

MAGATZEM:
Ctra. de Granollers, km. 1,5
(Final Poble Nou de la Salut)

ENTRI A ...

PNEUMATICS
LA PLANA, S.L.

I DEIXI'S ACOMPANYAR EN EL SEU VIATGE PEL
CONFORT I LA SEGURETAT D'UNS BONS PNEUMATICS.

GAUDEIXI DE GRANS DESCOMPTES AMB:
35% Platines Frens
35% Tubs Escapament
35% Amortisses
25% Bateries
20% Escobillas
50% Pneumatics

Polígon Industrial "La Plana", s/n.
Tel. 822 86 26
08610 AVIA
(Barcelona)

Cansaladeria
L'ALPENSINA

SOM PROFESSIONALS ARTESANS

JOSEP PORTELL

Bruc, 87 - Tel. 872 61 24 - 08240 MANRESA

C A R B Ó

GESTOR IMMOBILIARI

COMPRA-VENDA - LLOGUER - PERMUTES - PROMOCIONS - CONSTRUCCIONS

C/ 11 de setembre, 5 - 08860 CASTELLDEFELS - Tel. (93) 636 08 56 - Fax. (93) 636 05 36

COSTUMS I TRADICIONS DEL NOSTRE POBLE

LA DANSA D'ALPENS

"Consta de tres parts: Primer dues parelles comencen la dansa. Finida aquesta part, els fadrins van a cercar les fadrines que inviten a dansar. Així, multiplicant-se les invitacions, van entrar a la dansa tota la gent del poble. Passejant per la Plaça Major, fan una circunferència i marquen els punts de la dansa.

Les fadines que han estat invitades a dansar obsequien la parella amb la beguda a la casa llur.

La indumentària de les fadrines és la d'us català: faldilles molt amples i caputxa blanca. Els fadrins duen capell de copa alta i vestit de vellut, i els que obren la dansa porten capell de copa alta, vestit de vellut i capa, i un ram de flors per ofrenar.

Abans de formar per dansar a la plaça les parelles es dirigeixen a l'Ajuntament presidides per l'orquestra. Una vegada allà, esperen les autoritats i junts formen la comitiva, amb les autoritats al cap, i prenen lloc a la Plaça Major on comença tot seguit la dansa".

Actualmet es balla per la FESTA MAJOR, i és una fita tradicional de retrobament de molts alpensins.

EL XERIGOT

"A les masies grosses s'elabora el formatge tendre de llet d'ovella amb molta cura. Això és gairebé sempre feina de la mestressa de la casa i tot es fa a mà, tant donar-li la forma com el premsat que s'obra amb tovallons netissims. El resultat d'esprémer el formatge produeix un líquid aquós i molt sobstanciós anomenat XERIGOT i amb aquest suc s'elaboren unes sopes que els pastors i els mossos de la casa saboregen amb fruïció."

COPET PER BAIX

"Alguns pagesos quan es troben en alguna fira, si un d'ells no s'ha adonat de la presència de l'altre, el que vol saludar s'acosta per darrera de l'altre i amb el bastó li dóna un copet pel baix de les cames (com ho fan amb el bestiar), llavors en girar-se aquest se somriuen i fan llarga i alegre xerrada."

Bibliografia: J. Sala i Sivillà. "Guia d'Osona, Ripollès i Berguedà. Ed. Dalmau.

DALPENS

GASOLEOS CATALUNYA

RAMON ROVIRA
Representant zona

GASOLEOS CATALUNYA, S.A
OFICINES: C/ Roger de Llúria, 114, 4art 2a - 08037 Barcelona
Tel. (93) 459 21 00 - Fax (93) 457 35 67

VENDA DE REVISTES DIARIS - REGALS

j.camp

50 è ANIVERSARI

INSTAL.LACIONS ELÈCTRIQUES, LLAUNERIA i GAS
Venda i reparació de les millors marques d'electrodomèstics

Passeig del Lluçanès - Tel. 857 80 30 - 08589 Sant Boi de Lluçanès

USTES
Forcada

C. de Baix s/n - Tel 857 81 30
08589 ALPENS

Ramona Cornellas i Vilà

MODA i REGALS

08519 Sant Bartomeu del Grau
Tel. 888 90 79

REMEMBRANCES ALPENSINES

PROMOCIÓ DEL POBLE D'ALPENS EN "CATALUÑA INDUSTRIAL I COMERCIAL", EN EL "ANUARIO DE CATALUÑA DE 1933".

"El Anuario de Cataluña" era un compendi d'utilitat pel comerciant, industrial i artesà, com avui ho són les guies monogràfiques de les difernets localitats i, en termes generals, les "Pàgines Grogues".

A l'exemplar que hem tingut ocasió de consultar, editat a Barcelona per "Talleres Gràficos Villaroel", l'any 1933, hi son citades totes les localitats més importants de Catalunya, amb distàncies quilimètriques, i d'algunes, entre les quals hi ha Alpens, en breus resenyes i dades d'interès. Però, el més interessant és l'apèndix en què es relacionen les indústries, comerç i serveis que hi havia aleshores al nostre poble.

ALPENS

Localiatat amb Ajuntament de 525 habitants de fet i 552 de dret, a 27 Km. del Cap de Partit Judicial (Berga). Celebra la seva Festa Major el 27 de Setembre, i les fires el 25 de Març, 5 de Novembre i el penúltim diumenge de Maig. L'estació més propera és Sant Quirze de Besora (N), a 15 Km.

ALCALDE:
En Camilo Tremolosa

SECRETARI:
En Joan Rodellas

JUTGE MUNICIPAL:
El Josep Prat

RECTOR:
En Pere Salvans

ESCOLES NACIONALS:
En Josep Vila Masip, i
Na Marina Blanco.

ABACERIES:
Fornells (Antoni)
Subirana (Joaquim)
Vilalta (Climent)

PALETES:
Canudas (Ramon)
Leyes (Pere)

ESPARDENYERIES:
Antigas(Josep)
Terra (Josep)

BARBERIES:
Dachs (Joan)
Figols (Josep)

CAFÈS:
Casademunt (Josep)
Fornells (Antoni)
Serra Canal (Ramon)

CARBONERIES:
Vilalta (Climent)

CARNISSERIES:
Serra (Ramon)
Vilardaga (Ramon)

FUSTERS:
Fornells (Antoni)
Serra (Josep)

CASINOS:
Fornell (Antoni)

CEREALS:
Tremolosa (Camilo)

COMESTIBLES:

Boatella (Vda. de)

Serra (Ramon)

CONFITERIES:

Fornell (Antoni)

Serra (Ramon)

ELECTRICITAT:

(Fàbriques de):

Masó (Josep)

ESTANCS:

Serra (Ramon)

FARINES:

(Molins):

Fornell (Antoni)

FERRERIES:

Castañé (Esteve)

Prat (Josep)

LLAUNERIES:

Montané (Pau)

LLETERIES:

Noguera (Pere)

Pujals (Joan)

Sanglàs (Ramon)

METGES:

Salas (Antoni)

MERCERIES:

Terra (Josep)

FLEQUES:

Plans (Ramon)

Pradell (Pere)

PASTES PER A SOPA:

(Fàbriques):

Planas (Ramon)

PATATES:

Castañé (Esteve)

HOSTALS:

Guix (Isidre)

Serra (Ramón)

RECADERS:

Tremolosa (Camilo)

LLONGANISSES:

(Fàbrica):

Malondra (Germans)

SASTRERIES:

Casalí (Pere)

Terra (Josep)

TAVERNES:

Fornells (Antoni)

Serra (Ramon)

Subirana (Joaquim)

TEULES I TOTXANES:

(Forns de):

Freixa (Antoni)

TEIXITS DE COTÓ:

Bussoms (Ramon)

Ferré Riba (Antoni)

TOCINERIES:

Malondra (Germans i C.)

SABATERIES:

Plans (Joan)

CONGELATS
VINS
FORMATGES

Pilar

c/ Pont, 14 Telf. 850 46 11 08570 TORELLÓ

Calefacció
Electricitat • Aigua • Gas • Bobinatges • Automatismes
Ràdio • Televisió • Electrodomèstics

ELÈCTRICA
SANT BOI, S.A.
E. MILLÀS

Passeig del Lluçanès, 21 - Tel. 857 81 02 SANT BOI DEL LLUÇANÈS

dalpens.com

ASSOCIACIÓ
DE CAÇADORS
D'ALPENS

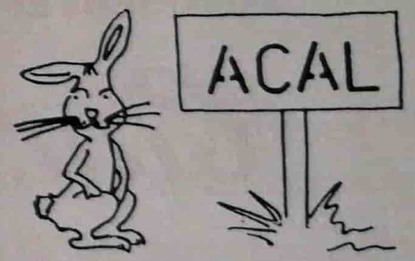

L'ÒPTICA
SEMPRE AL VOSTRE SERVEI

C/. del Pont, 52 - Tel. 855 05 77 SANT QUIRZE DE BESORA

Excavacions J. MORATÓ
Josep Morató i Ortuño
C. Nou, 136 - Tel. 859 08 40
TORELLÓ

Melmelades
Cal Benet
Graell, 16 - Tel. (93) 857 82 66 - 08589 Alpens (Barcelona)

AUTOSERVEI i FORN DE PA
Can Coma
Els desitgen una Bona Festa Major
SANT QUIRZE DE BESORA

CATALANA DE PERFORACIONS, S.A.
• SONDEIGS PER CAPTACIONS D'AIGÜES SUBTERRÀNIES
• INSTAL.LACIONS DE BOMBES AFORAMENTS
Elèctrica Pintó S.A.
instal.lacions electrohidràuliques
Al vostre servei
C/. Major, 8 - Tel. (93) 836 6011
08259 FONOLLOSA (Barcelona)

LES NOSTRES CAMPANES

Avui ningú no posa en dubte el renaixement de les nostres campanes. Aquesta vitalitat i novetat va estretament lligada a dos factors, el primer, les activitats de promoció portades a terme per la Confraria de Campaners de Catalunya i el segon, les tradicionals Trobades de Campaners de Catalunya amb les corresponents Jornades d'Estudi sobre les campanes realitzades a la vila d'Os de Balaguer que any rera any, aglutinen campaners de tota Catalunya i d'altres llocs.

La història de les nostres campanes va estretament lligada a la vida del nostre país. El brandar i el trillejar de les campanes cristianes ja acompanyaren els primers mots de la llengua catalana naixent.

En el Museu Episcopal d'aquesta ciutat de Vic, hi ha exposades diverses campanes d'excepcional interès per la seva antiguetat i raresa. Aquestes "noles" o "tintinambula" marcaren i ordenaren el temps religiós i civil de tota la vida social de viles i pobles. El so de les campanes és sempre sinonim de cristianisme, d'humanització i civilització i que configuren d'alguna manera la cultura europea.

A Catalunya les campanes prenen també el nom de "senys". Sonar a "senys majors", significava tocar les campanes grosses i a "senys menors", les petites. El seny català és doncs conèixer o, millor dit, reconèixer quina hora és, ser conscient del pas del temps i saber distingir els diferents repics i tocs del campanar; en una paraula, estar el dia o tenir consciència del moment present. És provervial l'expressió popular que diu d'algú que "no toca quarts ni hores", que és el mateix que dir "no té el seny gaire fi".

Hi ha campanes que pels afers de la política, de la història o de la guerra prenen un protagonisme i un relleu singular, com la campana "Honorata" de la Catedral de Barcelona que toca a somaten dia i nit per tal de exhortar a la resistència de la ciutat davant l'invasor en el fatídic setge del setembre de 1714. El rei Felip V manà que la "Honorata" fos llençada del

campanar i que les seves restes fòssin trossejades públicament pel botxí de la ciutat.

Altres venerables campanes prenen el seu sentit per l'antiguetat de la seva fosa, com "l'Assumpta" o la "Fructuosa" de Tarragona (1.313, 1314) conegudes popularment com les "Rocabertines". Són dues campanes de les més antigues d'Europa, avui encara en activitat.

Un altre grup de campanes pren la seva singularitat per les grans dimensions i el seu pes com és el cas de la campana olímpica "Sta. Maria de la Mercè" de 7.000 kg, la "Sta. Maria de Montserrat" de 6.500 kg. i la campana de les hores de la Catedral de Barcelona "Sta. Eulàlia" de 6.000 kg. Actualment són les més grosses de Catalunya, però petites si les comparem amb altres campanars d'arreu d'Europa.

L'Església beneeix solemnement les campanes, les encensa i les aspergeix amb aigua beneïda, doncs elles proclamen la veu del Senyor, tal com consta en algunes campanes del segle XV. El "bateig" de la campana, que és el nom popular de la benedicció de la campana, és un acte on no hi pot faltar mai la figura del padrí o padrins. Aquests, normalment, solen costejar la campana i li donen el nom que sempre cal mirar que sigui un nom arrelat en la tradició local. Els padrins tenen el privilegi de tocar la campana un cop beneïda.

En les parròquies importants i les catedrals, hi ha diferenciació entre les campanes beneïdes, destinades a fer els repics per al culte, i les campanes civils, no beneïdes, que tenen la missió principal de tocar les hores, somaten, o altres tocs d'àmbit civil.

Segons els llocs i comarques, el relloge públic és propietat municipal o compartit amb la parròquia, amb la figura popular del relloger que dia a dia donava corda al rellotge i el mantenia en funcionament. Avui les noves tecnologies han deixat fora d'ús molts rellotges de forja que sempre cal conserva i preservar.

A Catalunya la forma tradicional de tocar les campanes sol ser amb repics ritmats, no molt llargs, però si molt variats i vistosos. El volteig generalment no és mai de 360 graus, les campanes són ventades al mig vol o brandades fins a portar-les "a seure", això és, posar-les de boca enlaire.

Es en aquest moment que el campaner fa la oració per tot el poble que la campana representa amb el seu so.

Parlem ara del campanar. El cloquer com a tal, és el soport físic i visible que eleva les campanes i és també la caixa de resonància o reverberació. Una bona torre de campanar sol tenir diferents pisos, entre altres, l'habitació del campaner, el pis del rellotge, la sala de les campanes i coronant la torre del campanar, el templet o panell amb les campanes horàries.

La silueta de moltes de les nostres viles sol ser presidida per l'esbelta figura de la torre del campanar que és el lloc i punt de referència pels visitants i forasters. En alguns pobles de Catalunya, el campanar és un símbol d'identitat pel mateix poble, com ho és el campanar de Vic, la cèlebre torre construïda pel bisbe-abat Oliba, amb els seus germans campanars de Ripoll, Cuixà, Sant Miquel de Fluvià,... per citar els més significatius.

Mirem ara les persones, els campaners i campaneres. Generalment solen ser persones senzilles, afables, i bons coneixedors de moltes històries i llegendes locals. Estimen les seves campanes, les coneixen pel seu nom i pel seu cant i poden percebre qualsevol deficiència en el seu grinyolar. Molts segueixen l'ofici per tradició familiar com una veritable vocació. Acompanya moltes vegades el campaner la seva senyora i moltes vegades és ella qui transmet la tradició o succesió que en molts casos és matriarcal. També en diversos llocs hi han grups o colles de campaners que continuen amb força la tradició i l'escola campanera.

Altres persones que comparteixen l'estimació per les campanes són els carillonistes. A Catalunya l'únic carilló que existeix actualment és en el Palau de la Generalitat, amb una activitat musical diaria i una projecció internacional molt remarcable.

El patró dels campaners és St. Paulí de Nola (22 de juny). Segons la tradició, St. Paulí portà les campanes a Catalunya, provinent de la Campania italiana. Avui dia encara persisteix el mot "nola" per designar les campanes a casa nostra.

La crisi campanera, el declivi de la nostra professió, va venir donada per diversos factors

Dalpens

determinats, el primer i tràgic és la Guerra Civil espanyola. Es destruïren de forma sistemàtica un 80% de les campanes de Catalunya. Aquesta pèrdua irrecuperable d'un patrimoni històric i sonor marca la davallada del nostre ofici. Després de l'enfrontament bèl.lic es fongueren noves campanes ràpidament, però de molt dubtosa qualitat, donada la carestia d'aquell moment de postguerra. Musicalment parlant, les campanes no tenien cap mena d'afinació. Són aquestes la majoria de campanes que avui tenim als nostres campanars.

El segon factor cal cercar-lo indirectament en la renovació promoguda i no sempre ben entesa del Concili Vaticà II. Aquest va donar a l'Església una nova vitalitat pastoral, donat-se el contrasentit que molts capellans no deixaven tocar les campanes ja que manifestaven un signe de poder de l'Església, coas que era vista com una depassada i gens "progressista".

El tercer factor és l'envelliment dels mestres campaners i el desinterès general en cercar substituts que continuïn aquest ofici. Molts d'aquest campaners tocaven les campanes sense cap mena de retribució monetària, només per amor a l'ofici campaner.

A aquests factors de declivi, cal afegir la degradació paulatina dels campanars abandonats, sense cap mena de neteja ni manteniment.

Una altra degradació encara pitjor és la intervenció mecanitzadora feta sense cap criteri que respecti el conjunt històrico-artístic i monumental, com les electricicacions arbitràries que solen canviar els jous de fusta per ferro, col.locar motors de vol complet i sense cap control, les substitucions dels antics rellotges de forja de gran valor per aparells electrònics de gran precisió però sense cap personalitat,... En definitiva una total transformació dels campanars que en nom d'una "modernització" falsa, no ha tingut en compte el fet d'estar al servei d'una tradició i de la salvaguarda d'un patrimoni històric i sonor.

Josep Mª Rojo i Pijoan
Administrador en Cap de la Confraria
de Campaners de Catalunya.

LLAUNERIA
J. CUNILL
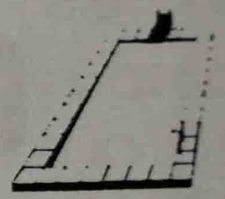
INSTAL.LACIONS, REPARACIONS I MANTENIMENTS
Aigua, Llum, Calefacció, Reg per aspersió, Aire condicionat, Gas, Piscines, Electrodomèstics
Sant Boi de Lluçanès
Tel. 857 82 80

AUTOMÒBILS BISAURA
COTXES NOUS I USATS
MECÀNICA - PLANXISTERIA
ELECTRICITAT
PNEUMÀTICS i EQUILIBRATS
CÀRREGUES D'AIRE CONDICIO
ALINEACIÓ DE DIRECCIONS
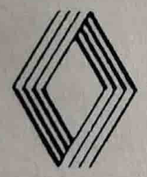
Rbla. Concepció, 48 - Tel. 852 92 35 - SANT QUIRZE DE BESORA
RENAULT
ASSEGURANCES
Allianz
FIATC

Taller de Fusteria
JOSEP CASTANY
Ctra. de Berga, s/n. - Tel. 857 80 14

SANKY
Al servei de l'agricultura i ramaderia de la Comarca
Tel. 886 19 44